

עלון הכפר

חג שבועות שמח לכולם

גיליון 16

מאי 2014

תודות

אל פתלי התכדות שהצטרפו לוועדת התכדות והדיאן איתם
 מלד רוח רחוקה, היתה רצון טוב ולדונה קלה
 רצונו רק להגיד תודה...
 דגטתכם הצלחנו יחד להפיק אירועי תכדות ימים ומגוונים כל כך!

יום האשה : אורלי דואק
 מסיבת פורים לילדים : רמה דוידזון
 מסיבת פורים למבוגרים : צילה טשרנחובסקי, אירה שריג, מרב ברזילי, אסנת חג'ג'
 ערב שירה בציבור : יובל קלע, דור קורן, טל באור
 בית פתוח : ענבל פוביצר, נועה שחר, דפנה מייזל
 הפנינג אפיית מצות : יענקלה קלדרון, עמי כהן
 תחרות קוביה הונגרית : חגי שפיר
 מימונה : לילך שפיר
 יום הזיכרון : יענקלה קלדרון, עמית מינסקי, אדוה מינסקי, עירית רולס, יהונתן באור קריינות:
 בנצי וקס, אבי אביסדריס, אורנה בירנצוויג, סימי אבלגון, נדב זילברברג, יואב שריג, עידו שכטר,
 ניצן הימן שירה ונגינה: טלי, גיא ועומר יפה, נעמה קלע ודור קורן, אורי חיו, מקהלת רמות
 השבים בניצוחו של מרדכי אשכנזי הכנת זרים : איריס קציר, אורית רוזנברג, תמי ישר, ג'ולי
 בוגין, נורית שיף, יעל בוגין, אילה קציר פרחים : מיקי גבע
 יום העצמאות : אורלי דואק, קרן אבוחצירה, דנה דותן, דנית גרבש, דודי זילברברג
 שבועות לילדים : נטעלי רחמים, לינדה בן שמואל, יאיר ניר-קלע, טל שחר.
 ותודה מיוחדת לכל עובדי הוועד, אמיר, אריאלה, מאיר ופיטר, שסייעו בכל בכל האירועים,
 ותמיד עם נכונות, חיוך ומילה טובה!

וכעת הגיע הזמן להיעזר שד ולהלאת רחיונות חזשים
 לפתילות תכדות וקהילה נוספות

כל מי שמעוניין לקחת חלק בפעילות התרבות והקהילה
 בכפר מוזמן לפגישת ועדת תרבות
 ביום רביעי ה- 11.6.2014 בשעה 21:00 בספריה.

"מי שלא מגיע לא משפיע"

תמר שריאל 050-7061891

נהיגה באין כניסה

לאחרונה אנו עדים לתופעה של כלי רכב הנוסעים נגד כיוון התנועה ברחובות חד סטריים כגון רחוב הכרם ורחוב הברושים.
מעבר לעבירת התנועה החמורה, יש כאן סיכון גדול לבטיחות הולכי הרגל, ילדים ומבוגרים כאחד.
הנכם מתבקשים לנהוג לפי החוק.

ברכות

- לצילה ויחיאל נאור, ברכות להולדת הנכד ארז, בן לנטע ואורן קמחי.
- לגניה קיניגל ברכות להולדת הנין, לחוה ומאיר גל ברכות להולדת הנכד, לעדי ואיתי גל ברכות להולדת הבן.

השתתפות בצער

- אנו משתתפים בצערה של עיריית רייזמן במות אמה, נורית חובב ז"ל.
- אנו משתתפים בצערה של משפחת פוביצר במות עלי פוביצר ז"ל.

מועדון ההרצאות של יום שלישי

מרים אטא

תכנית מרצים והרצאות לחודש יוני 2014 :

נדידת הציפורים וחוויות צפריות באירופה	עוז חורין צפר ואיש הייטק	10.6.14
הבה נכיר את חברי הכפר !! המועדון מארח 3 תושבים : יעל נבט, מוטי לייבא, תמר שריאל		24.6.14

הזיכור מוצאן !!

”תזמורת של גולים”

סרט אשר ראיתי בסינמטק וראוי להקרינו ברמות השבים

מרים ארס

רבות מזכירים אצלנו את הקשר בין ארתורו טוסקניני וישובנו.. מן הראוי היה להזכיר גם את ברוניסלב הוברמן מייסד התזמורת הפילהרמונית שלנו בשנת 1936. הודות לו עלו ארצה וניצלו מבעוד מועד מאות מיהודי מערב אירופה, נגנים מפורסמים, מוזיקאים ובני משפחותיהם..

הסרט ”תזמורת של גולים” הינו דוקומנטרי ואף כולל דברי נגנים ומנצחים, בחלקם בני או נכדי דור המייסדים. בשנות ה-30 של המאה הקודמת היה הוברמן כנר וירטואוז מוכר ונערץ באירופה ואף בארה”ב, עם קריירה מצליחה ונוסקת. עם עליית היטלר לשלטון ופרסום הגזרות האנטישמיות, סולקו הנגנים היהודיים ממשרותיהם ונזרקו מהתזמורות. הוברמן הבין שעליו לפעול: למצוא בית לאותם מוזיקאים, ”להציל את התרבות היהודית מכליה”. הוא עזב את כל פעולותיו והקדיש את כל זמנו ליישום הרעיון: לשכנע את טובי הנגנים לעלות לפלסטינה, (ולא לארה”ב או אנגליה), להשיג מימון ראשוני ואשרות כניסה לארץ. המשימה הייתה קשה, מה עוד שאת הסרטיפיקטים ראשי הישוב העדיפו לתת לחלוצים צעירים אשר יתרמו לבניין הארץ. הודות לקשריו האישיים ומאמציו של הוברמן וחרף המצב הקשה בארץ (מאורעות 1936), החזון הפך למציאות: התזמורת הפילהרמונית בא”י קמה וניגנה באולם התערוכה בתל אביב תחת שרביטו של ארתורו טוסקניני אשר נענה ברצון לבקשת הוברמן. היה זה מאורע מרגש ומכונן לישוב היהודי בארץ ובחו”ל. והיתר כבר היסטוריה... מזכירתו הנאמנה הגברת איבקין, חיתה באותם שנים בצניעות רבה ברמות השבים (בצריף של אדלה הופף), ובשנותיה האחרונות בוורה סלומונס.

היא קבורה בבית הקברות ברמות השבים. יש כאלו בינינו, שעוד זוכרים אותה.

לוח מודעות

שבועון איורים וכו'
 ילדי הילן מוכנים לפעילות
 קסומה לכבוד חג השבועון.
 הפעילות גורמים ביום שלישי
 ה- 10/6/2014 בשעה 17:00
 בילן השבועונים.

תיקון אילן שקדומה

יתקיים ביום שלישי

3.6.2014

בשעה 23:00

בבית העם.

בתכנית:

שעורים מפי הרב שמואל

הולשטיין ועמי כהן.

כמו כן נקיים שיחות עם

תושבים בנושא "עשרת

הדיברות שלי"

נשמח לראותכם !!

אירועים ופעילויות הקיץ!

תנועת הנוער של האיחוד החקלאי

יזל מ' יז - יז הנוער

ערב אוסקר ערב שבו נקרין את הסרטים שיכינו ילדי השכבות השונות בלול! הערב יתקיים במתחם הנוער בשעה 19:00 כולם מוזמנים.	14.6
יום פעילות אחרון לשכבה הצעירה	24.6
אירוח בין יישובי שכבה צעירה נבחנת אופציה להעביר את האירוח לאמצע השבוע – פרטים בהמשך.	25-26.7
מחנה קיץ שכבה צעירה כמו בכל שנה נצא בתחילת אוגוסט למחנה קיץ של האיחוד החקלאי. חשוב להתארגן על התאריכים ועל יציאת הילדים לכלל ימי המחנה באופן מלא. יום הורים מתכונת יום ההורים במחנה קיץ נבחנת בימים אלה בתנועת הנוער. עדכון יועבר להורים ברגע שתתקבל החלטה.	6-9.8

חשוב להתארגן על התאריכים מראש על מנת שילדיכם יוכלו להשתתף באופן מלא בכלל הפעילויות של הקיץ.

- עקבו אחר שינויי לו"ז במייל, בפייסבוק של הלול ובאתר של רמות השבים.

הצטרפו לפייסדוק של "לול רמות השבים" על מנת
להעדכן בכל האירועים, התמונות מהטלפון
ושאר חצירה מהמלאים דלייד!

המסע למצדה

מאיר דירס (דלס לכהט), 2013-2014

הכל תוכנן מראש. חודשים של עבודה. המארגנים השקיעו לילות כימים. הסרטונים הראשונים, שרמזו על הבאות, כבר נשלחו לילדים. הכל היה מוכן, התרגשות ומתח באוויר, ואז, כרעם ביום בהיר, החלו השיטפונות בדרום. כל הלילה לא פסקו הגשמים. בשעת בוקר מוקדמת החלה מתקפת הטלפונים והאס.אס.אסים. האם נוסעים? בשעה 8 בבוקר התקשרנו למנהל אתר מצדה שדיווח על כבישים חסומים והפסקות חשמל בכל אזור המצדה. כך, בין גלי השיטפונות, החל המסע המיוחד שלנו למצדה.

בשעה ארבע אחה"צ, כשעה בלבד לאחר שנפתחו כבישי הדרום לתנועה, יצאנו לדרך!! על האוטובוס, 24 ילדי שכבת בני/בנות המצווה ואיתם כ-30 הורים, תא מטען מלא וגדוש במזון ובתבשילים, ופנינו לדרום. המאהל למרגלות המצדה שבו תוכננה הלינה הוצף בגלי השטפונות, וכך מצאנו עצמנו באוהלי "כפר הנוקדים" שליד ערד. לאחר ארוחת ערב דשנה ומפנקת התפנינו לפעילות חברתית מרגשת ומגבשת ולהכנות ליום הגדול, לפעילות על המצדה. לאחר שנת לילה קצרצרה טיפסנו באור ראשון על המצדה, שם הוזנק המשחק הגדול!!! המרוץ למצדה!!!

בקבוצות של ארבעה, לבושים בחולצה אחידה ודגלון בצבע תואם החל המעבר מתחנה לתחנה. בתחנות השונות חיכו לילדים הורים מחופשים לדמויות היסטוריות ובאמצעות אפליקציה סלולרית ייחודית, סרטונים וכתבי סתרים נחשפו הילדים לסיפור המצדה. הקרב היה צמוד ביותר. מרוץ של ממש, מתח באוויר, השקעה, התמדה ורצינות. בסיום המרוץ הגיעו הקבוצות ל"ארמון הצפוני" שם התקיים מופע מוזיקלי קצר של ההורים בפני הילדים (המשועשעים...).

ארגון מופתי, חשיבה על כל פרט ופרט, תחכום, מקצועיות והשקעה אינסופית הובילו את השכבה לחוויה נדירה, חוויה לחיים! אחרי 24 שעות חזרנו הביתה מאושרים ומחויכים, חזרנו אחרים. שנת בני/ בנות מצווה הינה מסורת מדהימה, שחשוב לשמר, היא הופכת את הישוב שלנו למשהו אחר!

תודה לצוות המארגנים על העבודה הנפלאה ותודה להורים ולילדים על שיתוף הפעולה והאנרגיות הטובות.

תנועת הנוער – טיול פסח 2014

רשמים וחוויות של שכבת ה' בהדרכת דניאל מלכה ועידו מי רז

העלייה

אלה בוגין, נועה ברזילי, שמש הראל, נועה רוזוליו, רוני שור, דנה שכטר

זה היה ביום הראשון. אחרי הליכה של 5 ק"מ הגענו להר גבוה. התחלנו ללכת והמדריכים עודדו אותנו להמשיך למרות שהיה קשה. לא חשבנו שנצליח כי היה לנו מאד קשה. היינו עם 3 ליטרים על הגב וכאבו לנו הרגליים והיה חם. אבל בכל זאת הצלחנו! כשהגענו לפסגה נחנו כמה דקות ואז המשכנו בהליכה. הרגשנו חזקות ובכושר אחרי שידענו שעברנו את העלייה הזאת. היו חששות לגבי ההמשך – פחדנו שיהיה קשה כמו העלייה הזאת. אבל למרות הכל, נהנינו מאד להיות יחד עם המדריכים המדהימים שלנו!

קופסאות שימורים

סער ויינמן, מיה חג'ג', מיקה מגילבסקי, מעיין מלמוד, לירי מינסקי, נעם מרץ

ביקשו מכל הילדים של תנועת הנוער להביא לטיול פסח קופסאות שימורים ולא ידענו מה אנחנו אמורים לעשות איתן! ביום האחרון של הטיול סיפרו לנו שבגבול בין ישראל לסוריה יש בית-חולים שדה וסיפרו לנו על מלחמת האזרחים שם. המדריכים שאלו אותנו אם אנחנו מוכנים לתרום את קופסאות השימורים לבית-החולים שדה שצה"ל הקים כדי לעזור לסורים שנפצעו במלחמת האזרחים, אפילו שהם לא ישראלים והם אויבים שלנו. היה דיון ארוך של "בעד" ו"נגד". בעד: חשוב לתרום ולעזור לאנשים גם אם הם לא ישראלים. הם בני אדם כמונו. נגד: למה שנעזור להם אם הם אויבים שלנו ואולי יפגעו בנו. אם נטפל בהם וניתן להם אוכל, אולי הם יתאוששו ויפגעו בנו. רוב הילדים חשבו שצריך לתרום ורק מעט אמרו שלא. הפעילות הייתה חשובה בעינינו כי הבנו שחשוב לעזור למי שצריך למרות שהם אויבים שלנו. הם עדיין בני אדם כמו כולם. שמחנו מאד כי עזרנו לאנשים שאין להם אוכל וקשה להם מאד.

טיול שכבת ה'. מימין למטה : כותבי הרשמים

מורלים

תמר בן-שמואל, עמרי מינסקי, טיה נוימן-ויטליס, שירה פריד, נדב קלקשטיין, ערן קסל:

בדרך לטיול באוטובוסים היינו עם ילדים ממושבים אחרים. היינו שרים שירים של האיחוד והמושב הכי חזק שיכולנו כדי לתת את הפייט הכי טוב שלנו ונתנו לכולם להבין מי אלה שכבת ה' של רמות השבים! שרנו נגד מושבים אחרים שהיו אתנו באוטובוס. המורל ששרנו כשהגענו ללול היה: "הגענו ללול, הגענו הביתה!". חזרנו צרודים אבל מאושרים!

מלחמת המים

איתי מינסקי, רועי ניסנבוים, אדם שחר, רועי לביא, אהוד שפירא :

זה היה ביום השני של הטיול בשעות הצהריים. לכולם היה חם מאוד. ביקשנו מיובל הרכז לעשות מלחמת מים והוא לא הסכים. בכל זאת ניסינו למצוא איך נוכל לשחק עם מים ולהתקרר קצת. מילאנו את הבקבוקים והלכנו לדשא והתחלנו להשפריץ אחד עם השני. רכז המים ויובל כעסו עלינו. הכיף היה ש"הסתבכנו" קצת, וגם שהתקררנו קצת ממלחמת המים במקום המקלחת שרצינו לעשות.

טיול כיף

עמרי מינסקי, נדב קלקשטיין, ערן קסל :

הטוֹלִים הִיוּ מֵמֶלֶךְ כִּפּוּיִם וּמוֹצָאִים
 דִּיחֹזֶץ וְאִוִּירָה מִזֵּהִימָה.

מחכים למחנה הקיץ!

הבזקים מהעבר

75 לבית העם

מתכננים ובונים את בית העם - 1939

תכנית בית העם כפי שהוגשה על ידי חנן (הנס) פבל בשנת 1938 מתמודדת עם גובה התקציב שמעמיד הוועד לטובת בניית בית העם, והאדריכל 'מתגייס מקצועית' למאמצים להפחתת העלויות בכל התחומים הקשורים לתכנון והבנייה. מאחר והיה גם מהנדס, מצא פבל מספר פתרונות תכנוניים אשר חלקם התקבלו בספקנות (בניית שלד מעץ) ונשלחו לבדיקה נוספת אצל בעלי מקצוע.

כיצד באים לידי ביטוי אמצעי החיסכון?

בניית שלד העץ של בית העם

מבחינת חומרי הבנייה: הבניין נבנה על בסיס שלד עץ, אשר צופה מטעמים אסתטיים ותקציביים בלוחות מסוג האזבסט. "חומרים זולים יחסית, המבודדים נגד חום, ותורמים לאקוסטיקה טובה, העומדים היטב במכות ושריטות וניתנים לרחצה". לטווח הארוך מציין האדריכל, ישמרו חומרים אלו על שטחים ישרים טוב יותר מאשר כיסוי בלוחות עץ לבד, כאשר המחיר של שניהם דומה.

החלק התחתון של קירות האולם נצבע בצבע כהה, והחלק העליון נצבע בצבע (מים) בהיר. (ראו שתי תמונות של פנים האולם).

החיסכון בבנייה מתבטא גם בתכנון: המבנה כולו הוא רב תכליתי, מחולק לאולם מרכזי אשר בהמשכו מצד מזרח שני חדרי: חדר המיועד לתפילה (כ- 30 מ"ר), וחדר קריאה (כ- 20 מ"ר). אגפים אלה מופרדים מהחלל המרכזי באמצעות קירות הזזה התלויים על מסילות. גם בין חדר התפילה וחדר הקריאה קיר, הניתן לפתיחה לצדדים כשהוא מקופל. פתיחת הקירות מאפשרת להרחיב את האולם בעת הצורך בעוד 80 מקומות ישיבה!

האולם, שגודלו כ- 90 מ"ר, רוצף במרצפות צמנט גדולות ואפורות, ועיצובו היה נקי ומינימליסטי. בין החלונות על הקיר הצפוני נתלו קישוטים דמויי עציצים. לכל אורכו של האולם - במרכזו, היו תלויות מנורות זכוכית עגולות לבנות על מוטות מתכת.

בצדו המערבי של האולם נבנתה במה, ששטחה כ- 15 מ"ר, אליה עלו בשני גרמי מדרגות משני צידיה. משני עברי הבמה נמצאו שני חדרי מלתחה קטנים אשר שימשו כאחורי הקלעים, לכל חדרון הייתה דלת כניסה מתוך חלל האולם. האדריכל הציע להשתמש בחללים שנוצרו לבניית שירותים או לאחסון כיסאות.

מבט לכיוון הבמה

מבט לכיוון מזרח – קיר ההזזה המפריד בין האולם לשני החדרים

בשנים הראשונות הייתה הבמה חשופה, ואחר כך הוסיפו לה וילון מסך כזה.

מראה הבמה לאחר התקנת הוילונות

חוג הדרמה מעלה הצגה בשנים הראשונות..

פבל הציע שהקיר האחורי של הבמה ייבנה כך, שדלתות עץ פשוטות תאפשרנה פתיחה לכיוון הפרדס, סידור אשר יאפשר הפיכת הבמה לבמה קיצית, ותוספת איורור. ("כהגנה נגד חרקים ניתן להתקין רשת מתקפלת שתפתח על פי הצורך").
 האם מי מהקוראים זוכר אם אכן היה קיים קיר כזה ואם אי פעם נפתח?

חגיגת שבועות על הפרגולה המזרחית (1940?)

החזית המזרחית - דלת היציאה מחדר התפילה (מבט מרחוב בית העם)

שתי דלתות גדולות "הנראות בקלות מכיוון הכביש", מאפשרות כניסה אל החדרים מכיוון מזרח. אל המבנה מכיוון זה עולים בשני גרמי מדרגות סימטריים. לפני הכניסה נבנתה פרגולה, הממשיכה את הרצף של המרפסת מהצד הצפוני.

המרפסת בחזית הצפונית

לכל אורכו של האולם בצד הצפוני נבנתה מרפסת המקורה בהמשכו של גג המבנה, אשר נתמך על ידי עמודי עץ לאורכה. המרפסת המקורה אפשרה הרחבה טבעית של האולם לקטע פתוח, והתאימה במראה החיצוני לבתי הכפר. ארבע דלתות זכוכית גדולות נפתחו מהאולם אל המרפסת. הכניסה אל האולם הייתה ממרפסת זו, בדיוק כמו היום.

הגג הכפול של בית העם מהווה נקודת חן אדריכלית. מבנה מיוחד זה מאפשר הגבהת הגג מעל לחלק המרכזי של האולם (4.2 מ') הנותן לכל המבנה מראה מרשים יותר, אך בד בבד משמש הן לאוורור והן להחדרת אור. מבנה גג הרעפים מזכיר במראהו את בתי הכפר הראשונים,

ואיפה עוד חסכנו?

עבודת הקמת בית העם כללה גם העסקת פועלים בבנייה אשר קיבלו כסף 'שחור', אך עיקר הגאווה הייתה על עבודה התנדבותית של התושבים: על פי הודעה שנשלחה לרוטמן (מרחוב האלונים):

"אנו מבקשים מאד לפנות לוועד כדי שיאסוף את כל ההודעות בהתנדבות של התושבים בבניית בית העם בבלוק שלך. נראה שחלק מהתושבים רואים את ההודעה על ימי עבודה בהתנדבות כמיותרת, כלומר שיום התנדבות הינו מובן מאליו". על אף ההתנדבות, מבקשים האחראים להבהיר שהתרומה אינה פוטרת אותם מלהודיע על ימי עבודה בו. ומציינים הכותבים: "מסיבות פסיכולוגיות היה רצוי שכל התושבים ישתתפו בעבודה"

תחילת עבודות הבנייה, 1939

והשירותים!?

שירותים לא נבנו בבית העם על אף שניתן היה אולי לנצל את החללים לצידו הבמה. ועל כך כותב לירס: "בערב הפתיחה הכריז המנחה "בית זה משמש עתה לכל הצרכים, מלבד לצורך אחד, שאותו שכחנו. לכן בפקודת הוועד: הגברים – ימינה בפרדס, מאחורי שורת העצים השלישית! והגברות, באותו מרווח – שמאלה".

את חנוכת בית העם חגגו בחודש דצמבר בשנת 1939, אז עדיין טובל בית העם בעצי ההדר של 'פרדס טוסקניני'!

9.12.1939 חנוכת בית העם

בהמשך טופחה גם החצר, רוצפה דרך רחבה המובילה את הנכנסים אל הבניין, ומשני צידיה נשתלה צמחייה מטופחת!

בית העם – 1939

זה המקום להזכיר שבסוף השנה נחגג 75 שנים לבית העם!

מקורות:

פרוטוקולים ומכתבים מארכיון הכפר מהשנים 1934-1939, תרגמו: עמנואל תיאודור, חנה וינטר ותמי ישר.

פ, לירס, **רמות השבים 1933 – 1973**, הוצאת המועצה המקומית רמות השבים 1974.

א, מורג, **בתי העם בישובים כפריים של עולי גרמניה בין השנים 1933-1938 כביטוי להתאקלמות תרבותית**, חיבור לשם קבלת תואר מוסמך, אוניברסיטת תל אביב, 2011.

מעדן תותי עץ עם פטנט

נִירָה רוֹסוֹ

עכשיו פרצה עונת הפריחה של הגעגועים. בכל שנה, כשמתחיל החום, ניצת פתאום זיכרון קבוע: לילה חם ביולי, הבריכה הראשונה של רמות השבים. אמצע האייטיז. מוטי ואורית גבע, דורון ועופי קשוב ואנחנו רובצים כתמסחים על הדופן המשופעת ומנהלים שיח מים עצלני, לא קוהרנטי שנפרם לתוך פרצי צחוק. דני דקל מפעיל את המזנון. נירה דקל באה לספר מה יש לאכול. שפיר עוצר לדיבור עם דורון במים ורותי שניר אומרת משהו על מתכון. אפילו איציק מרוז הבן דוד שלי שהביא אותנו לגור כאן, מפגין סוג של סתלבט.

אנחנו מפריעים לשוחי הלילה אבל גם הם אינם חדורי מוטיבציה, והבריכה ההיא הייתה מראש בריכת ישיבה קהילתית מצננת. כפי שיש לקרנפים באפריקה. אני זוכרת את מוטי אומר שאוי, יש לנו שרימפס. אני הולך לשים אותם ביין. תתנגבו קצת ותבואו. קחו את הזמן. אני זוכרת כל פרט מהקסם הטהור ההוא. כמובן שאם היה זה היום היינו מבשלים עוף עם הכשרת בית דין צדק, ביין מבושל למהדרין.

היינו תושבים חדשים והיינו בטוחים שזהו. הגענו לגן עדן. שכרנו את בית שחר אליו עברנו מתל אביב ויכולנו לזהות את עצי הפרי בחצר רק אם היו עליהם פירות ממש גדולים. אני עשיתי ריבות מהכל. לדעתי אפילו מהגללים של הפיקוס. נוכחתי שגם פרי טיפש כמו פגיוה לא בשלה הופך למעדן כשמוסיפים לו מספיק ליקר בננות. כיום אפשר להגיש אותה ככה, ורק לזכור לקרוא לדבר הזה "סשימי פגיוה" וכולם מרוצים.

עכשיו עונת התותים השחורים. נכון. היא תסתיים בקרוב אבל הפטנט שלהלן ילך אתכם לכל פירות הקיץ.

הפטנט: קונים סיר אורז פשוט שמכין, אגב, כבונוס, גם אורז מצוין ומבשלים בו ריבות בשיטת שגר ושכח. אחרי שמרתיחים את הריבה בסיר רגיל לרתיחה מבעבעת מעבירים לסיר אורז חשמלי ומפעילים ללא מכסה במשך לילה תמים. הריבה מצטמצמת לאיטה בלי שתיחרך בחום אלים. אם זוכרים מפעילים שוב את הסיר. הוא שוב מבשל כמה דקות ואז עובר למצב שמירת חום ומאדה את הריבה במתינות בעוד אתם בריקודי עם.

עוד סוד: רסק תפוחי עץ שמוסיף פקטין טבעי ומסייע להקרשה, אפשר משומר ואפשר לרסק תפוחים על קליפתם השטופה.

חומרים:

קילו אחד תות עץ, אל תטרחו להסיר גבעולים
700 גרם סוכר

מיץ וקליפה מגוררת מלימון גדול

תכולת קופסת רסק תפוחי עץ משומר (560 גרם) פושטי. אני השתמשתי בזה של ויטה
שמים הכל למעט הקליפה בסיר רחב ועמוק עם תחתית כבדה.

מביאים לרתיחה מבעבעת, מוסיפים את קליפת הלימון ומבשלים 10 דקות תוך בחישה ומעבירים
לסיר חשמלי לבישול אורז או לפלטת חימום.

אחרי לילה לפחות מנסים לצקת כפית מהריבה על צלוחית ששהתה עשר דקות בתא ההקפאה. אם
הריבה נקרשת, אפילו קלות, היא מוכנה.

ספר חדש: מוזאון ואוסף בארץ ישראל בשלהי התקופה העות'מאנית, הוצאת מוסד ביאליק ואוניברסיטת בן גוריון

Q33V

רבים מן הוותיקים בוודאי יתמהו מיהו עודד שי הגר בכפרנו? אז אם אכתוב עודי שייער, כפי שנקראתי בילדותי לפני עברות שם משפחתי... אז יובן במי המדובר. לא הייתי מעלה נושא זה לולא היה לו היבט מקומי והסיפור כך היה:

אקדים ואכתוב שספרי, עיבוד של עבודת הדוקטורט אודות תולדות המוזיאונים והאוספים בארץ ישראל בשלהי התקופה העות'מאנית, יצא לאור לפני מספר שבועות בהוצאת מוסד ביאליק ואוניברסיטת בן גוריון. במהלך הוצאת הספר נתקלתי בבעיה עם העריכה הלשונית. כידוע כל ספר מדעי חייב לעבור עריכה לשונית מדוקדקת ומספר הגהות. בהתחלה העורכת הלשונית של ההוצאה לאור הפנתה אלי עורך לשוני, אך לאחר שקיבל את כתב היד הוא החליט שזה גדול עבורו וויתר על העבודה. עורכת לשונית אחרת שאף היא נשלחה ממוסד ביאליק היוקרתית, משכה אותי חודשים בתירוצים שונים ומשונים בלתי מובנים. עמדתי בפני שוקת שבורה היכן אמצא עורך לשוני טוב שמוכן לקבל על עצמו את המשימה הלא פשוטה כלל וכלל.

בד בבד, החלטתי ללא קשר לסיפור הקודם, להתנדב לפעילות ערב חנוכה עבור תלמידי הכיתה של בתי הילה שהוטל על הורי הכיתה מרמות השבים. בסיום מפגש ההכנה בצאתי שוחחתי עם אחת האימהות ובדרך אגב שאלתי אותה בין היתר, במה היא עוסקת ולהפתעתי תשובתה של רנית שחר היקרה שגרה בבית משפחת גוטסמן, הייתה שהיא עורכת לשונית בעלת ניסיון רב ומחפשת כרגע עבודה לאחר הפסקה מעיסוק זה. באותה רגע הודעתי לה שהיא התקבלה לתפקיד ויכולה להתחיל למחרת את המלאכה לאחר שאקבל את הסכמתה הסופית של העורכת הלשונית בהוצאה לאור, והשאר היסטוריה...

הציר המוביל בספרי הוא שתופעת המוזיאונים והאוספים בארץ-ישראל בשלהי התקופה העות'מאנית הושפעה מהתעניינות מערבית, נוצרית ואימפריאלית של המעצמות מחד גיסא, ומההתעוררות הלאומית היהודית מאידך גיסא. הספר סוקר בהרחבה את הקמתם של המוזיאונים והאוספים הציבוריים והפרטיים בארץ ישראל, תוך שילוב גישות מתודולוגיות שונות ובירור המניעים האידיאולוגיים של מייסדיהם ואוצריהם, מקורות יניקתם, הנסיבות הסוציו-אקונומיות להיווצרותם, התפיסות, הרעיונות והתהליכים שהביאו להקמתם ותרומתם להתפתחות החברתית והתרבותית של החברה המתחדשת בארץ ישראל מאז ראשיתה במחצית השנייה של המאה התשע-עשרה. בהקשר זה נדונו המוזיאונים והאוספים במנזרים ובכנסיות, של אגודות המחקר האירופיות, המוזיאון העירוני בירושלים, המוזיאון הלאומי 'בצלאל' ובית הנכות (המוזיאון) הפדגוגי של הסתדרות המורים. הספר עוסק גם בכל האוספים של האספנים הפרטיים בהם האוספים הזואולוגיים והבוטניים שהיוו, מאוחר יותר, תשתית להקמת מוזיאונים ואוספים ציבוריים.

עודד שי

**מוזאון ואוסף
בארץ ישראל
בשלהי התקופה
העות'מנית**

מוסד ביאליק • ירושלים
הוצאת הספרים של אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

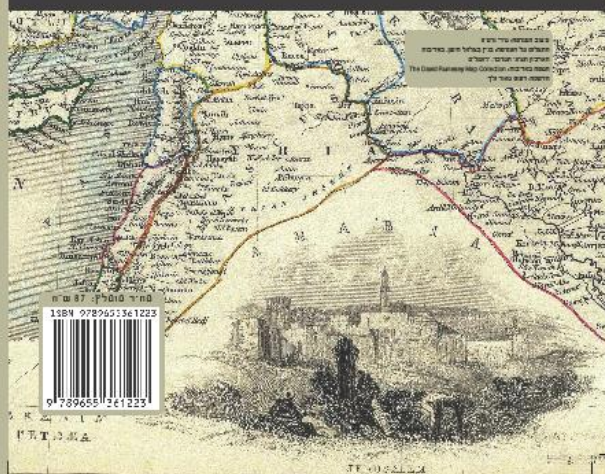
המוזאון ואוסף בארץ ישראל בשלהי התקופה העות'מנית

עודד שי

ספר זה הוא פרי המחקר המקיף ביותר על אודות תולדות המוזאונים והאוספים בארץ ישראל בשלהי התקופה העות'מנית. הקו המנחה בספר הוא שתופעת המוזאונים והאוספים בארץ ישראל הושפעה מן העניין של המערב הנוצרי האימפריאליסטי מזו, ומן ההתעוררות הלאומית היהודית מזו. הספר סוקר בהרחבה את הקמתם של המוזאונים ושל האוספים הציבוריים והפרטיים בארץ ישראל, מתוך שילוב גישות מתודולוגיות ובירור המניעים האידיאולוגיים של מייסדיהם ואוצריהם, מקורות יעקתם, הסיבות הסוציאליות והתרבותיות להיווצרותם, התפיסות, הרעיונות והתהליכים שהביאו לידי הקמתם, ותורמם להתפתחות התרבותית והתרבותית של החברה המתחדשת בארץ ישראל מראשיתה במחצית השנייה של המאה התשע-עשרה. בהקשר זה ידועו המוזאונים והאוספים של אגודות המחקר האירופיות במזרח ובבסיות, המוזאון העירוני בירושלים, המוזאון הלאומי 'בצלאל', ובית הנכות הפרגוני של הסתדרות המורים. הספר עוסק גם בכל האוספים של האספים הפרטיים, בהם האוספים הוואלוניים והבוסניים שהעמידו, לאחר זמן, את התשתית להקמת מוזאונים ואוספים ציבוריים.

יד עודד שי למד במחלקה להיסטוריה של עם ישראל באוניברסיטת בן-גוריון בקמפוס אילת; הוא מלמד במכללה האקדמית לחינוך ע"ש קיי ובמכון אבני לאמנות ולעיצוב, וכן חוקר את ההיסטוריה התרבותית והתרבותית של ארץ ישראל ועם ישראל בעת החדשה.

הענק וגנו..

אופיר אלון

אל מול ביתנו הצמוד לבריכת השחייה היה פעם שדה מעובד, חרוש ומטופח שהניב ונתן ירקותיו לאורך שנים. תבנית נוף זכרוני וחוויתי הראשונות ברמות השבים שזורים במרחב הכפרי הפורה והפורח הזה וביורם וינמן ז"ל, האיש רחב כובע השוליים ורחב הלב והאופקים שסובב ברחובות ובשדות עם אופניים שדומה שהיו קטנים עליו בשתי מידות לפחות, או טרקטור של פעם, ועורר בלב כולם רגשי סימפטיה אוטומטיים שכאלה, ממבט ראשון ממש, עם הארץ ישראליות היפה שהייתה בו והשורשיות הכה בריאה הזו שהוקרנה ממנו. מדריך חקלאי אהוד ומוערך היה יורם. איש גדול, סקרן ומלומד, מאלה הנוסכים בסביבה נעימות ובטחון ומייצגים תקופה נכחדת ויש האומרים נערגת למדי.

עם מותו הפתאומי של יורם באביב, למדתי שלא רק במשעולים וחלקות השדה של הכפר סבב לו יורם וכי נהג לצאת תדיר לשלל מסעות משפחתיים צורבי חוויות בארץ וברחבי העולם. טיולים שתכנן בקפידה והוציאם לפועל אחד לאחד להנאה היתרה ולגיבוש של בני שבט וינמן. תמיד מצא בהם לצד הנופים, המראות, האנשים והתרבויות, לאתר, לחקור, לגלות ולהתבשם מנופך צמחים, פרחים ושות' שכה אהב.

על השדה הזה, שמול ביתי בנו לימים, ממש בפינת רחוב הפקן הסובב אלי רחוב הבריכה ולהיפך כמובן, בית יפה ומסוגנן המשמש כגן ילדים. פחות שדה פתוח, פחות נוף והרבה הרבה פחות יורם.

יותר צהלות ילדים, בכיות פרידת בוקר מאמא (נכון, גם מאבא..). קריאות גננת לזימוני שעת הריכוז הזכורה לטוב וכמובן שירי מנגנת אופייניים המשומרים כמעט ללא שינוי עשרות שבשנים ובכלל אלו העולים, מתנגנים ומזדמרים בחן תמים ובאוקטבות ילדיות על סף חגי ישראל.

יש הרואים, ובעצם שומעים, ברעש הזה הנובע מגני ילדים סוג הפרעה מטרידה. אני רואה בקולות ובצלילים הללו משהו מרנין ומאד ערב לאוזן וללב. כיף של המולה.

זה לא כל כך נעים לראות גן סגור שר לנו גידי גוב. ובשבת הרי נעול לו הגן, שקט ודומם. כפיצוי, לפחות בקיץ, עולים להם קולות אחרים אמנם אך מאותה משפחה ובאותם תדרים פחות או יותר מבררכת הילדים הסמוכה..

מי לימד את הגמלאים איך אנשים טובים טווים קורים...

חזוה פריזמן

תודה ללואיס על הדאגה והאירוח
 וכמו יקים טובים – התקדמנו לפי הלוח –
 בטיול המשכנו כמתוכנן,
 עם נהג קצת מסוכן...
 עם ויכוחים קלי ערך,
 לגבעת שמרון הובילה אותנו הדרך.

אכלנו מול הנוף היפה של העמק המהולל,
 משם ירדנו לבית הקברות של נהלל.
 ושוב ניתנו בידי הנהג האיום,
 מזל שהגענו בשלום.

אז תודה לכל האנשים הטובים והיקרים
 שבזכותם למדנו איך טווים קורים.

היו"ר החדש של הועד,
 הוא גם יו"ר של מפעל עתיר ידע של קור,
 בגלל שהוא נחמד הוזמנו אליו לביקור.
 לדרך יצאנו בכמה תנאים:
 צריך להיות גמלאים
 וצריך להיות מרמות השבים
 ואסור לבוא בסנדלים.

עצרנו באלונים בהוראת האורולוג
 היו שרצו קפה ובכלל...
 אז אמרו לנו לא לדאוג,
 נקבל במפעל.

הגענו לשער התקבלנו יפה
 וזכינו לשמוע עוד לפני הקפה,
 על איך זה הוקם, מדוע ולמה
 ואיך זה פועל ועל כמה וכמה.

והכי חשוב קבלנו הוראות בטיחות-
 איך להישאר שלמים בריאים ובנוחות:
 לאטום אוזניים שלא נתחרש,
 להחזיק במעקה שלא נתגלש.
 וראינו שיטות של העולם החדש
 לטוות קורים בלי תולעת ובלי עכביש.

ובכלל רחב לבבנו,
 התגאינו כולם,
 שהמפעל מפורסם,
 בכל העולם.
 ואם בראשית רק לעכביש ותולעת,
 הייתה את זאת הדעת,
 אז היום החוט מתפתל,
 ממגדל העמק – לכל ארצות תבל !

מדור "אגו"

18-20 תחנה סופית!?

שפי קליינר

בתקופה הקרובה יעסוק המדור באוטובוס החיים. השבוע בחשש וכאב אני רוצה להקדיש את המדור לתחנת "עקירת השורשים" (גילאי 18 – 22).

המעבר הראשון לבגרות הוא עקירת השורשים. כאשר אנחנו מתחילים להפריד בין אישיותנו לזו של הורינו ולעזוב את הקן החמים והבטוח, זוהי תקופה של חקירה -משבר זהות. חיפוש אחר דמויות חדשות להזדהות (שונות מההורים), התחברות לקבוצת שווים ייחודית (חברים), גיבוש רעיונות, אידיאות ערכים שבהם אנחנו לא רק מאמינים אלא על פיהם מתנהגים כהמשך להורים או בנפרד מהם.

בכל מקום נורמלי בעולם, בתחנה זו (18-22) מתחילים צעירים לעזוב את הקן ללימודים, לעבודה, לטיולים, למגורים בנפרד. עוזבים בית בטוח ויוצאים להתמודד לבד, לבחון את כוחותיהם, יכולתם, ורצונותיהם. השלב אינו קל למתבגר וגם לא להוריו. שני הצדדים בודקים בדיקה אמיתית יותר של המסוגלות, האם מה שהשקענו בילדנו יוכיח עכשיו את עצמו? האם יוכל להתמודד פיזית ונפשית? האם ניתן לסמוך עליו? הפרידה מלווה בכאב ובדאגה ואנו רואים לא מעט קונפליקטים וכעסים משני הצדדים. לעיתים מלווה היציאה בטריקת דלתות וניתוק למרחק רב - לימודים מרוחקים מהבית (בארה"ב לדוגמא), "כדי להתנתק ממש אני צריך ללכת רחוק מההורים".

ובארץ שלנו - מקבלת תחנה זו עוצמות ותכנים קשים הרבה יותר. רק בארץ שלנו בגיל 18 לא הולכים לאוניברסיטה, לקולג' או לעבוד. אצלנו מתגייסים והולכים למלחמה של חיים ומוות, לסכנה אמיתית.

עולות השאלות: הדמויות להזדהות הן ילדים כמוני, המפקדים שלי בצבא? באילו ערכים אני מאמין? התנדבות? הקרבה? מוטיבציה? ארץ? האם אני ממשיך את הערכים של הוריי או אולי לא? החברים שלי - הם חברים לנשק, חברים לקרב? חוש ההומור שלי הופך לציניות או לנאיביות? בארץ שלנו - זו לא מיד תחנה לחיים עצמאיים בלבד, אלא תחנה שמכריחה להתמודד עם מוות סתם כך בתחילת החיים. לכן תחנה זו מלווה אצל הנערים ואצל ההורים בחרדות קשות, קשיי ניתוק והתנהגויות ייחודיות רק לנו. רק כאן בשבתות נוסעים הורים לגבול הצפון לבלות שבת עם ילדיהם, ומתכננים נסיעות לחו"ל בתאום ל"רגילות" וקורסים צבאיים. רק כאן אנחנו דואגים יום יום, לא רק לשאלה כמה כוחות יש לילד שלנו, אלא האם יחיה?

לנסוע באוטובוס החיים בישראל זהו מסלול בלתי מובן, ומפחיד. דרך נופים משגעים, ארץ קסומה, אנשים טובים באמצע הדרך, אבל התחנות התעקמו והסדר משתבש באופן מטורף. בתחנה הסופית לא תמיד נמצאים זקנים אלא ילדים צעירים שרק התחילו בנסיעה, והמון חברים ללא תשובות: צעירים, צעירים...

שפי קליינר – מטפלת פרטית וזוגית בשיטות האימגו והגשטלט
ניתן להפנות שאלות ובקשות למייל shafiyk@gmail.com

אכזה מאיכות הסביבה של שטחי הציבור ברמות השבים

אילן קניא

נושא המאמר מתייחס למצב הירוד של השטח הציבורי ברמות השבים, ואני מבקש להתריע ולא לפגוע בבעלי התפקידים ששירתו אותנו. אבל עליי לציין מראש כי חברי הוועד המקומי בעבר הלא רחוק, ואלו המכהנים עכשיו – ייקחו את הדברים ברצינות הראויה ויפעלו בהקדם לתיקון המצב.

כאדם העובד בשירות המועצה האזורית דרום השרון ועובר בכל הישובים, אני נחרד כל פעם בראותי את מצב שטחי הציבור בכפר שלנו.

לדעתי – אנו מתמודדים יפה עם עוד ישוב אחד על התואר " הישוב המוזנח ביותר במועצה". מי מכם היה למשל במושב אלישמע – ניקיון לתפארת, שטחי ציבור מטופחים, כבישים נקיים, מדרכות יפות, סימוני כביש כראוי, בלי ערימות פסולת וגזם בכל פינה !

אצלנו ברמות השבים מטופלים ממש רק שני רחובות – המייסדים ובית העם, וכן קצת רחוב הבנים, כל היתר למי בכלל אכפת !!!

הכבישים הרוסים, מדרכות שבורות, ערמות פסולת בכל פינה, פינות גזם מלאות על גדותיהן, צמחייה רבה גולשת למדרכות ומפריעה להולכי רגל, מכוניות (בעיקר 4X4) כל הזמן חונות על המדרכות, וכאשר משהו בונה או משפץ המכולה עומדת ברחוב ולא בתוך המגרש, חלק ממנורות הרחוב מוסתרות ע"י צמחייה העוטפת אותם, אין כל סימונים על הכביש (למעט ברחובות הנ"ל) של מעברי חצייה, פסי עצירה בעצור, קו לבן במרכז הכביש וכו'. כלבים מסתובבים כל היום ברחובות עושים את צרכיהם ומפחידים חלק מהתושבים, פינות הגזם "הרשמיות" הם מחדל בפני עצמו (לכו למושב בצרה-ולימדו) על פינות הגזם מוסיפים התושבים פסולת בית, מכשירי חשמל, רהיטים ישנים וסתם פסולת שאין להם עניין להעביר למקומות המיועדים לכך.

ואיפה הוועד המקומי?

החלק החסר זה לא חינוך – זה התראה והתרעה !

רק ע"י משטר של קנסות ופרסום ברבים ניתן לטפל בנושאים הללו ואחרים. בחלק מיישובי מ.א. דרום השרון פועלת חברה חיצונית "נופית" אשר מבצעת את הפעולות הללו – ומכסה על חוסר הרצון של ראש הוועד, אנשי הוועד ומזכיר הוועד להתעמת עם התושבים אשר עושים כראות עיניהם בשטחי הציבור.

פניתי בעבר לוועד המקומי לצרף את חברת "נופית" לשירותם אך לא נעניתי, ואני פונה גם היום למי שחושב שהנושא הזה משמעותי לפנות לוועד המקומי ולחייבם ליצור קשר עם חברת "נופית" ולהגיע להסכם מסודר של מתן שירותי התראה אכיפה וקנסות כדי לשמור על צביון הולם לשטחי הציבור שלנו ולהחזיר לתושבים את הכפר כמקום עם איכות חיים טובה וראויה.

הקישור הזדוני בין גיוס החרדים לבין גיוס שאר הישראלים

מ'כאן' ו'שאל'?

חלק ממאמר שפורסם בנושא זה בבלוג "מעגלתו של חילוני" כאשר נושא גיוס החרדים היה בכותרות. נעשה רלוונטי מחדש בעקבות החקיקה המפלה בנוגע למע"מ ברכישת דירה. מי שמנסה לכרוך את גיוס החרדים בגיוס הערבים מתעלם מכמה הבדלים עצומים שקיימים בנושא זה בין החרדים לבין הערבים.

לפני שאפרט, אקדים ואומר, למען הסר ספק: אני בעד גיוס הערבים והטענה שלי היא רק נגד כריכתו, מבחינת התזמון, לגיוס החרדים.

ההבדל בין החרדים לבין הערבים נעוץ בשני עניינים השלובים זה בזה – עניין הביטחון ועניין שוויון הזכויות.

עניין הביטחון בולט לעין – הצבא הישראלי שמאבקו – רובו ככולו – מתנהל מול מדינות ערב – חושש משילוב ערבים – שהזדהותם עם מטרותיו מוטלת בספק – במקרה הטוב. החשש הביטחוני הזה משותף לכולנו ולכן כל אלה שקוראים כיום לגיוס הערבים "באותה הזדמנות" עושים זאת רק כדי לטרפד את גיוס החרדים (טוב – לא כולם – יש כאלה ששמעו את הקריאה המכוונת הזאת ומחרים מחזיקים אחרי קוראיה מבלי לחשוב עליה – זה מה שמכונה בעולמנו Useful Idiots).

מי שרוצה להתעמק קצת יותר שואל את עצמו כמה שאלות על הסיבות שבגללן חושש הצבא מגיוס הערבים ואולי מוצא כמה דרכים להיאבק בסיבות אלו כדי לאפשר, בסופו של דבר – גם את גיוסה של אוכלוסייה זו.

אני בכוונה מתייחס לגיוס לצה"ל ולא לשירות לאומי כי יש הבדל מהותי בין השניים – האחד מהווה סיכון של החיים והשני לא. בעיני אפליה בין דם לדם אינה מוסרית.

זה לא אומר ששירות לאומי הוא אלטרנטיבה פסולה מבחינת מי שהצבא החליט שלא לגייס לשורותיו, אבל כל הפוטנציאל האנושי של המדינה אמור לעמוד לרשות הצבא בבואו לבחור את מי יגייס ולאילו משימות. אם, על פי שיקולי הצבא, בין אם מחוסר יכולת ובין אם מחוסר נאמנות, מישהו לא מתאים לשירות – יש לנתבו לשירות לאומי.

בבעיית היכולת קשה לטפל והיא אינה מאפיינת דווקא ערבים. הסיבה שבגללה לא נשקל גיוס הערבים עד כה היא סיבת הנאמנות למדינה.

אז למה מוטלת נאמנותם של ערביי ישראל למטרות הצבא בספק? הרי במדינות ערב השונות – ערבים דווקא מוכנים לשרת בצבא ולהילחם ב...ערבים אחרים! יש לכך כמה סיבות שעם חלקן ניתן להתמודד בקלות יחסית ועם חלקן קשה יותר (אבל אפשרי) להתמודד.

אחת הסיבות החשובות היא הקשר בין שוויון חובות לשוויון זכויות. היחס בין הפרט למדינה הוא מעין חוזה שבו הפרט מקבל מהמדינה זכויות ומשלם עליהן במילוי חובות אזרחיות.

העניין הוא שהחוזה הזה קשור בציר הזמן.

אדם מתחיל את חייו כתינוק וכילד.

אני מניח שתסכימו אתי שנגד זה אין מה לעשות.

ילד הוא – מטבע הדברים – חסר ישע וחסר הבנה ולכן יש לו רק זכויות. אין לו חובות כלל וברור מדוע.

את החובות ניתן לדרוש מן האזרח רק לאחר שבגר.

במילים אחרות – לגבי כל אזרח – על המדינה להתחיל לקיים את חלקה בחוזה הרבה לפני שהיא באה אל הפרט ודורשת ממנו למלא את חלקו.

כאשר המדינה באה לאדם בוגר ומבקשת ממנו לכבד את שוויון החובות (כשאחת החובות היא ההגנה על המדינה מפני אויביה), עליה לעשות זאת בידיים נקיות – כלומר – אחרי שמלאה כהלכה את חלקו של החוזה שהיה מוטל עליה עד לאותו רגע. ובנושא זה – ההבדל בין הערבים לבין החרדים הוא הבדל של שמיים וארץ.

למרבה הצער – ערביי ישראל מקופחים בתחומי חיים רבים, כולל תחומים הקשורים ברווחת הילדים.

כאשר בוגר ערבי מגיע לגיל הגיוס הוא כבר טעון במידה רבה של איבה כלפי המדינה בגלל הקיפוח שחוזה במהלך ילדותו. איבה זו מוצדקת והדרך היחידה להיאבק בה היא ביטול הקיפוח. השוני לעומת החרדים הוא כאמור עצום כיוון שבניגוד לערבים המופלים לרעה – החרדים דווקא מופלים לטובה!

לכן – אצל החרדים – הסיבה לחוסר הזדהות עם המדינה נעוצה רק בחינוך העוין ולא בקיפוח, בשעה שאצל הערבים קיימות שתי הסיבות. למעשה - חינוכם של חלק גדול מערביי ישראל מסוכן עוד יותר מזה של החרדים כי הוא מקנה להם זהות פלשתינאית - כלומר - זהות של אויב ממש. אז בעניין החינוך העוין (שהוא הסיבה החשובה השנייה – מעבר לסיבת שוויון הזכויות) צריך לטפל בשתי האוכלוסיות אבל עניין שוויון הזכויות דורש טיפול ממש הפוך בין חרדים לבין ערבים. לערבים צריך להעניק זכויות ומן החרדים יש לשלול זכויות יתר. צריך גם לזכור שהחינוך העוין מכה שורש טוב יותר אצל ילדים מקופחים.

אז מה ההשלכה המעשית של כל זה על ההתנהלות בנושא גיוס חובה?

זה די ברור: בשעה שמן החרדים אפשר לדרוש להתגייס כבר עכשיו הרי שמן הערבים אפשר לדרוש להתגייס רק אחרי שגדל בקרבם דור שלא קופח, מחד, וחונך לזהות ישראלית, מאידך! זה עניין של 18 שנה אם נתחיל לפעול בעניין ברגע זה.

